

представља српски каћунак очували бореални реликти који представљају остатак флоре тамних четинарских шума и тресетишта из периода лацијација и интергацијалних фаза на Балканском полуострву; По међународно усвојеним принципима заштићено је преко 60 врста, а по стандардима домаћег законодавства трајно је заштићено 50 врста;

Власина је уписана као Рамсарско подручје у регистар међународно влажних подручја а у складу са Конвенцијом о мочварама од међународног значаја, нарочито као станишта птица мочварица.

Висок степен присуства угрожених биљних врста говори колики је значај овог подручја у смислу флоре и вегетације и оправдава чињеницу да је оно уврштено у међународно значајна ботаничка подручја Important Plant Areas – IPAs.

Подручје Власине је међународно значајно подручје за птице Important Bird Areas – IBAs (RS037IBA). Део природног добра налази се и у оквиру одабраног подручја за дневне лептире Prime Butterfly Areas – PBAs.

Због присуства одређених угрожених биљних и животињских врста и природних станишта који се налазе на Резолуцији 4. и 6. Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта, Власина представља EMERALD подручје (PC0000006) у оквиру међународне EMERALD еколошке мреже.

Према Уредби о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010), Власина припада делу еколошки значајног подручја бр. 88 - „Власина”.

Члан 3.

Површина Предела изузетних одлика „Власина” износи 12. 740,9005 ха, од чега је у приватном власништву око 55% површине, док државном и осталим облицима власништва припада око 45%.

Предео изузетних одлика „Власина” налази се у југоисточној Србији највећим делом на територији општине Сурдулица и заузима површину од 12. 228,1020 ха или 96%, а незнатним на територији општине Црна Трава, односно 512,7985 ха или 4%.

Опис границе и графички приказ Предела изузетних одлика „Власина” дати су у Прилогу - Опис границе и графички приказ Предела изузетних одлика „Власина”, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Предела изузетних одлика „Власина”, није дозвољено обављати радове и активности, за које се у складу са законом којим се уређује заштита природе, утврди да могу оштетити популације, заједнице и станишта биљних и животињских врста из члана 2. ове уредбе, нарушити природне процесе и еколошку целовитост подручја или значајно неповољно утицати на естетска и културно-историјска обележја подручја и животну средину.

Члан 5.

На подручју Предела изузетних одлика „Власина”, утврђују се режими заштите I, II и III степена.

Режим заштите I степена, укупне површине 9,6567 ха, односно 0,076 % подручја Предела изузетних одлика „Власина”, обухвата следеће површине, односно локалитете:

- 1) Острво Дуги Дел, површине 2,15 ха;
- 2) Острво Страторија, површине 5,17 ха;

Режим заштите II степена, укупне површине 4.344,7727 ha, односно 34,10% подручја Предела изузетних одлика „Власина”, обухвата следеће површине односно локалитете:

1. Вртоп – Јелачки рид, површине 2 276,05 ha;
2. Мали Чемерник, површине 184,54 ha;
3. Велики Чемерник, површине 167,10 ha;
4. Стевановски поток, површине 37,16 ha;
5. Блато – Делнице – Братанов Дел, површине 409,66 ha;
6. Полуострво Дуги Дел, површине 40,55 ha;
7. Власинско језеро, површине 1 374,32 ha;
8. Клисуре Вучје реке, површине. 111,52 ha.

Режим заштите III степена, укупне површине 8 386,4711 ha, односно 65,82% подручја Предела изузетних одлика „Власина”, обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите I и II степена.

Члан 6.

На површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, спроводи се проактивна заштита, где се могу вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, забрањују се и:

- 1) изградњу индустријских објеката, складишта индустријске и друге робе, великих објеката за узгој стоке и живине и других објеката који неповољно утичу на ваздух, воде, земљиште и шуме или изгледом, прекомерном буком или на други начин могу нарушити природне и остале вредности заштићеног подручја, а посебно лепоту предела, тресетишта, ретке и значајне врсте биљака и животиња и њихова станишта;
- 2) експлоатацију минералних сировина и изградња рударских објеката;
- 3) експлоатацију и коришћење тресета;
- 4) уништавање, брање, сакупљање и друге радње којима се уништавају или угрожавају строго заштићенеи заштићене биљне врсте;
- 5) оштећивање гнезда и уништавање јаја и младунаца, узнемиравање и уништавање птица, као и присвајање и уништавање других дивљих врста заштићених и строго заштићених животиња;
- 6) крчење и чиста сеча шуме, осим ради промене врсте дрвећа и узгојних облика шуме на малим површинама, изградње шумских комуникација и објеката и за планом утврђене намене изградње и уређења простора у складу са законом;
- 7) сечу репрезентативних стабала дрвећа и примерака заштићених, ретких и у другом погледу значајних врста дрвећа и жбуња;
- 8) садњу, засејавање и насељавање дивљих врста биљака и животиња страних за природни, изворни биљни и животињски свет југоисточне Србије, осим планског и

ограниченог уношења ловне дивљачи, пошумљавања и садње биљака на малим површинама и у строго контролисаним условима ради хоритикултурног уређења, заштите од водне ерозије и рекултивације деградираних површина;

- 9) преоравање пашњака и природних ливада, као и орање обрадивог земљишта и обављање других радњи на местима и на начин који могу изазвати процес водне ерозије и неповољне промене изгледа предела;
- 10) запуштање и закоровљавање обрадивог пољопривредног земљишта, путева, водотока и површина за рекреацију, народне светковине и друге скупове, као и земљишта у путном и водном појасу и у окружењу културних добара, историјских споменика и јавних чесми;
- 11) одлагање комуналног, индустријског и грађевинског отпада, амбалаже, расходованих моторних возила, других машина и апарата, осим комуналног и пољопривредног отпада пореклом са заштићеног подручја, који може да се одлаже на прописан начин на местима која су за то одређена и обележена;
- 12) руковање хемијским материјама и нафтним дериватима у количинама и на начин који могу проузроковати загађивање земљишта и вода и изазвати тровање и друге неповољне последице по биљни и животињски свет;
- 13) нерегулисано испуштање отпадних вода домаћинства, привредних и других објеката;
- 14) нерегулисано складиштење стајског ђубрета;
- 15) разградња и други видови оштећивања и уништавања објеката који по својим архитектонско-грађевинским одликама, времену настанка и намени представљају репрезентативне примере народног градитељства или заштићена културна добра.
Радови и активности ограничавају се на:
 - 1) сакупљање боровнице и бруснице у комерцијалне сврхе само у периоду који управљач одреди, а уз сагласност надлежног Министарства. Управљач је у обавези да сваке године, најкасније до 01. јуна одреди период сакупљања наведених биљних врста за текућу годину;
 - 2) сакупљање гљива, дивљих биљних и животињских врста само на сакупљање на приватним парцелама, и на основу Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне;
 - 3) изградњу и реконструкцију стамбених, економских и помоћних објеката пољопривредних домаћинства, викендица и привремених објеката само у грађевинском реону дефинисаном важећим планским документима;
 - 4) изградњу соларних електрана и електрана на био-гас ограничава се на изградњу уз постојећа насеља односно домаћинства;
 - 5) изградњу ветрогенератора, и то само на изградњу у значајно измењеним, антропогеним подручјима у рубним зонама спољашњих граница III (трећег) степена;
 - 6) изградњу објеката туристичког смештаја и туристичке инфраструктуре на изградњу мањих објеката у традиционалном стилу, а на основу важеће планске документације;
 - 7) изградњу инфраструктурних објеката и инфраструктурне мреже у складу са одрживим коришћењем природних вредности и капацитетом простора;

- 8) изградњу складишта индустријске робе и грађевинског материјала и викендица у традиционалном стилу и то на рубне делове заштићеног подручја и уз постојећа насеља;
- 9) експлоатацију минералних сировина само на основу резултата већ започетих геолошких истраживања која су одобрена у складу са законом, планског отварања привремених позајмишта грађевинског и украсног камена, дробине и глине за локалне потребе;
- 10) изградња насеља и ширење њихових грађевинских подручја, на изградњу унутар и око постојећих насеља. Није дозвољено ширење постојећих насеља у правцу подручја у режиму II степена заштите;
- 11) лов на потребе одржавања оптималне бројности и здравственог стања популације ловних врста;
- 12) риболов на рекреативни, санациони и научноистраживачки;
- 13) формирање шумских и пољопривредних монокултура;

Члан 7.

На површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забране радова и активности из члана 6. ове уредбе, у режиму заштите II степена забрањује се и:

- 1) извођење свих активности који могу довести до нарушавања потенцијалних објеката и елемената геонаслеђа;
- 2) слободно испуштање отпадних и загађујућих вода у водотоке;
- 3) промену намене водног земљишта;
- 4) пренамену површина на којима се налазе влажна станишта (тресетишта, забарене површи и др.), као и било какви захвати на њима, посебно измена хидролошког режима;
- 5) радови и активности којима се мењају величина и изглед пловећих тресетних острва и угрожава или оштећује њихов биљни и животињски свет;
- 6) боравак и риболов на тресетним острвима осим у научно-истраживачке сврхе и ограничену едукацију;
- 7) паљење ватре, осим на местима одређеним за ту намену;
- 8) паљење вегетације (стрништа, живица и др.);
- 9) уништавање и сакупљање биљних и животињских врста које су обухваћене Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, односно врста које се наводе у „црвеним књигама“ и „црвеним листама“ флоре и фауне;
- 10) преоравање природних ливада и пашњака;
- 11) постављање табли и других обавештења на стаблима;
- 12) риболов, осим рекреативног и спортског риболова и излова ради научног истраживања, праћења стања водених екосистема и рибљег насеља и регулисања бројности пренамножених алохтоних врста риба, а у складу с програмом унапређења рибарства;

- 13) непланско порибљавање и уношење врста риба које су стране изворном рибљем фонду;
- 14) уношење интродукованих (алохтоних) врста риба;
- 15) употребу свих недозвољених средстава за лов рибе (нпр. креч, хлор, конопља, експлозив, струја, мреже и др.);
- 16) активности које доводе до узнемиравања птица у периоду размножавања (март-јул),
- 17) уништавање гнезда птица;
- 18) лов, осим оног дозвољеног по ловној основи и за научно-истраживачке сврхе, као и одстрел рањене и болесне дивљачи;
- 19) изградња објеката, осим изградње јединственог система за евакуацију отпадних комуналних вода, радова на одржавању, реконструкцији, адаптацији и санацији постојећих зграда, путева, објеката телефонске, водоводске, канализационе и електро-мреже, непокретних културних добара, спомен-обележја, јавних чесми и других објеката на постојећим грађевинским парцелама и планске изградње објеката и уређења простора за намене туризма и рекреације на малим површинама;
- 20) експлоатација минералних сировина и изградња рударских објеката, осим експлоатације минералних сировина на основу резултата већ започетих геолошких истраживања која су одобрена у складу са законом;
- 21) каптирање извора ради одвођења воде за водоснабдевање осим оних предвиђених важећим планским документима;
- 22) употребу глисера, скутера на води, као и постављање понтона и сплавова на језеру;
- 23) чиста сеча ради промене врсте дрвећа или узгојних облика шуме, као и пошумљавање пашњака, природних ливада и тресетишта, осим на малим површинама ради заштите од ексцесивне и јаке водне ерозије;
- 24) кретање и паркирање моторних возила изван путева, осим у време шумарских радова, обављања пољопривредне делатности и у друге посебно утврђене службене сврхе;
- 25) просецање нових јавних путева, осим у функцији ревитализације и економског развоја подручја;
- 26) изградња викендица и других породичних објеката за одмор;
- 27) изградња јавних скијалишта;
- 28) изградња ветрогенератора;
- 29) изградња септичких јама пропусног типа и свако испуштање отпадних и осочних вода у водоток и земљиште;
- 30) употреба хемијских средстава;
- 31) паљење ватре, осим на местима одређеним за ту намену.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) извођење хитних и неопходних санационих шумских радова након акцидентних ситуација приликом ветролома, ветроизвала, пожара, каламитета инсеката;
- 2) спровођење одговарајућих мера противпожарне и противерозионе заштите;
- 3) газдовање шумама и шумским земљиштем утврђеним у плановима и основама газдовања шумама којима се обезбеђује одржавање постојећих и повећање

- површина под шумским екосистемима и побољшање њиховог састава, структуре и здравственог стања, очување разноврсности и изворности дрвећа, жбуња и осталих биљних и животињских врста у шумским састојинама;
- 4) коришћење чамаца, искључиво са веслима и моторима на електрични погон, само уз одговарајућу сагласност управљача;
 - 5) формирање шумских и пољопривредних монокултура;
 - 6) праћење стања флоре и фауне;
 - 7) риболов на рекреативни, спортски и научноистраживачки;
 - 8) ловство на санитарни лов дивљачи и планско регулисање бројности популација ловних врста;
 - 9) изградњу објеката туристичког смештаја и туристичке инфраструктуре на изградњу мањих објеката за презентацију природних вредности и у традиционалном стилу који су у складу са потребама културног, сеоског и екотуризма;
 - 10) изградњу објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре стамбених и економских објеката пољопривредних и шумских газдинстава, само на објекте који не утичу негативно на повољнији положај животињских или биљних врста, њихових станишта, природних вредности, лепоту и очуваност предела, тресетишта;
 - 11) изградњу објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи у оквиру постојећих сеоских домаћинстава и у оквиру установљених ловишта и ловних резервата;
 - 12) предузимање мера и активности заштите акватичних екосистема од свих видова загађења, промена хидролошког режима и квалитета воде и деградације станишта;
 - 13) предузимање мера и активности заштите фауне риба (поштовање ловостаја у периоду мреста, предузимање мера спашавања риба и транслокације, строго придржавање режима риболова, поштовање прописаног начина риболова, алата и средстава, формирање ревира по принципу „ухвати и пусти”, планска порибљавања у погледу количина, врста и узрасних категорија, забрана сваког уношења страних/алохтоних врста риба, јачање рибочуварске службе итд.).

Члан 8.

На површинама на којима је утврђен режим заштите I степена спроводи се строга заштита, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине.

Осим забране радова и активности из чл. 6. и 7. ове уредбе, у режиму заштите I степена забрањује се и:

- 1) коришћење природних ресурса и изградња објеката;
- 2) слободна, неконтролисана посета и обилазак, кретање ван постојећих путева и специјално утврђених стаза;
- 3) промену намене земљишта.

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) радове и активности на научна истраживања и праћење природних процеса;
- 2) контролисану посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, а које нису у супротности са циљевима очувања природних вредности;
- 3) обележавање граница, обезбеђивање безбедног приступа посетиоцима, постављање табли и ознака у циљу информисања, упозорења или едукације;

- 4) спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренамножавања штеточина, уз сагласност Министарства.

Члан 9.

Предео изузетних одлика „Власина”, поверава се на управљање Туристичкој организацији општине Сурдулица (у даљем тексту: Управљач).

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је овлашћен и дужан нарочито да: организује чуварску службу; обележи заштићено подручје и подручје заштитне зоне; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; води евиденције о природним вредностима и људским активностима; обавештава кориснике заштићеног подручја и заштитне зоне о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Управљач је дужан да изврши упис делатности управљања заштићеним подручјем у складу са прописима којима се уређује класификација делатности и регистрација удружења у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 10.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности Предела изузетних одлика „Власина”, спроводи се према плану управљања који доноси Управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања повољног стања заштитне зоне, као и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања Управљач доноси и доставља министарству надлежном за послове заштите природе (у даљем тексту: Министарство) најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове науке, просвете, туризма, просторног планирања, водопривреде, рударства, пољопривреде, шумарства и финансија.

Управљач је дужан да једном у три године анализира спровођење Плана управљања и остварене резултате и по потреби изврши његову ревизију.

До доношења Плана управљања, Управљач врши послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Годишњи програм управљања из става 6. овог члана садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-

економског развоја; приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби и акта о накнади за коришћење заштићеног подручја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 11.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане Законом о заштити природе, правилником се ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Предела изузетних одлика „Власина”.

Правилник се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 12.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Предео изузетних одлика „Власина”, његове спољне границе и границе површина, односно локалитета са режимом заштите I, II и III степена најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за заштиту природе Србије, извршити идентификацију граница Предела изузетних одлика „Власина” на терену, дигиталној ортофото карти и катастарском плану, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

На операт, односно записник о утврђивању граница из става 2. овог члана, сагласност даје министарство надлежно за послове просторног планирања.

Границе утврђене, описане и верификоване на начин прописан у ст. 2. и 3. овог члана, сматраће се меродавним у свим стварима које се тичу спровођења ове уредбе.

Члан 13.

Управљач је дужан да заснује дигиталну базу података, односно географски информациони систем о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Пределом изузетних одлика „Власина”, у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 14.

Управљач доноси и доставља Министарству на сагласност акт о накнади за коришћење заштићеног подручја Предела изузетних одлика „Власина”, најкасније у року од 90 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 15.

Средства за спровођење Плана управљања Предела изузетних одлика „Власина”, обезбеђују се из буџета Републике Србије, од накнаде за коришћење заштићеног подручја,

прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора у складу са законом.

Члан 16.

Плански документи, планови, програми и основе из области шумарства, ловства, управљања рибљим фондом, водопривреде, пољопривреде и туризма и други програми и планови, који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном подручју Предела изузетних одлика „Власина”, усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, овом уредбом и Планом управљања из члана 10. ове уредбе.

Члан 16.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:
У Београду, 2017. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК